

Управління освіти Сумської обласної державної адміністрації
Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Серія *“Виховує мистецтво”*

Л.В.Сєрих

ТЕАТРАЛІЗОВАНА

ДІЯЛЬНІСТЬ У ШКОЛІ (III)

Суми
2005

Управління освіти Сумської обласної державної адміністрації
Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Серія “*Виховує мистецтво*”

Л.В.Сєрих

Театралізована діяльність у школі

**Методичний посібник для вчителів, викладачів
предметів художньо-естетичного циклу**

Суми 2005

Серія “Виховує мистецтво”

започаткована з метою висвітлення творчих надбань
учителів мистецьких дисциплін

Редактор серії – Л.В.Серих, заввідділом виховної роботи та позашкільної освіти, методист образотворчого мистецтва Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

С 33

Серих Л.В.

Театралізована діяльність у школі. – Суми: Вид-во СОШПО, 2005. – 27 с.

Методичний посібник для вчителів початкових класів, викладачів предметів художньо-естетичного циклу.

У методичному посібнику автором подано методичні матеріали (вистави), які доцільно використовувати у театралізованій діяльності молодших школярів.

Посібник рекомендовано для вчителів початкових класів, вчителів предметів художньо-естетичного профілю, організаторів методичної роботи у школі, місті, студентів мистецьких факультетів.

Рецензенти:

Козровська В.М., член Національної Спілки майстрів народного мистецтва України, заввідділом декоративно-прикладного мистецтва Сумського палацу дітей та юнацтва.

Захарова І.О., кандидат педагогічних наук, доцент, зав. кафедрою сучасних педагогічних технологій ОШПО

© Серих Л.В., 2005

Зміст

<i>ПЕРЕДМОВА</i>	<i>6</i>
<i>Три короткі (10 хвилин) сценарії для учнів початкових класів</i>	
<i>ВОВК І ТРОЄ ППОРОСЯТОК</i>	<i>7</i>
<i>РУКАВИЧКА</i>	<i>10</i>
<i>ТАН КОЦЬКИЙ</i>	<i>16</i>
<i>ЛІТЕРАТУРА</i>	<i>26</i>

Передмова

Педагог успішно виховує учнів тільки тоді, коли його особисті якості і зовнішня культура знаходиться на належному рівні, коли він сам слугує прикладом.

Педагог має бути обізнаним у змісті інших, споріднених предметів, особливо художньо-естетичного циклу, мати знання з основ загальної педагогіки та психології.

Завдання вчителя – передбачити кінцевий результат, уміти стимулювати можливості учнів, набувати знань технології театральної справи.

Робота вчителя оцінюється остаточно за результатами підготовки його учнів.

Учитель повинен бути доброзичливим до учнів. Педагогічний успіх – це вміння гарно вчити своєї професії. Треба вміти бути учням старшим товаришем і добрим радником.

Вовк і троє поросяток

*Сценарій лялькової вистави
(віршована обробка казки Котенко С.М.)*

Ведуча: Казка – то все побрехеньки,
Але в ній і правда є, мої маленькі.
Казка сучасна – то ж ви не злякайтесь.
А як скінчиться, кричати „ браво ” нам постарайтесь.

Є в нас головний герой:
Вовк: у-у-у!

Ведуча: Чого тепер ридаєш?
Говорила я тобі: „ Не чіпай поросяток ”?(вовк зникає)
І троє чудових поросяток:
Никишка, Мефошка і Прошка.

Поросята (з’являються веселі і безтурботні): Хрю- хрю. Привіт!(і зникають)

Ведуча: А слідство веде Колобок.

Колобок: Відправляюся на місце злочину у село Глибоку Урочину.

Ведуча: А діло було, подивіться як.(уходить і починається дійство)

3 порося: Давайте побудуємо готель і назвемо його „ Сажок ”!
Будемо пускати квартирантів: Козла, півня, Кота...
Матимемо друзів і гроші в кишенях.

2 порося: Та хіба так можна з друзями чинити?
Чи ти ба? Квартиранти! Де це таке видано?

1 порося (лінькувато): Не розумію, чого ви сваритесь. Усе й так зрозуміло.
У нас на будівництво не вистачить коштів. Висновок:
нічого будувати не треба! (позіхає) І так проживемо.

3 порося: Та ти розумієш, що говориш?

1 порося: А що я сказав, що сказав?

2 порося: Цитьте! Разом будувати нічого не будемо (розходяться)

Ведуча: Минув деякий час. Повіяло холодом. І стали наші каплюху будувати
Будиночки, кому який заманеться і від якого гаманець не рветься.
Никишка будував із соломи.

1 порося співає: мій будинок із соломи.
Тепло спати буде в нім.
А підлога із полови.
Дуже гарний вийшов дім!
От так я, от так я!
Ай, да гарне порося!

Ведуча: Мефошка – з дощок будку майстрував.

11 порося(вистукує молотком і вихвалює себе)
Тук – тук – тук дощечку отут.
І отут, і отут тук – тук – тук.
Ай да я, ай да я! Дуже вміле порося.

Ведуча: А Прошка викладає з цегли.

3 порося: Я цеглинку до цеглинки положу
хрю – хрю.
Усі сили я будиночку віддам
Ням – ням.
Щоб і жоден не сказав про порося:
Де калюжа – там валяється свиня.

Ведуча: А в цей час рокер – брокер Вовк прогулювався у тому селі, де
поросятка святкували новосілля.

Вовк: О! Що це? Якась купа соломи (принюхується).
Поросятком пахне! (нібито мріє: перед його носом пропливає на тарілці смажене
порося – ведуча проносить таріль, коли той співає)
Я не їв уже три дні
Там – дарам, там – дарам.
Я порядком зголоднів
Там – дарам, там – дарам.
І тут доля мені – і – і

Смачних дарує кабанів.

(він втирає слинки, чистить нігтем зуби і розповідає свої плани):
одним поснідаю, другим пообідаю, а третім на вечерю закушу.

Ведуча (звертається до Вовка) : Ти, Вовче, май совість. За трьома поженешся –
жодного не спіймаєш.

Вовк (ведучому): А ти мовчи! Тебе ніхто не питає! Чи ти ба! Мене вже повчають!
У – у – у! (ведучий ніби лякається і відмахується від Вовка руками)

Вовк(потирає лапи): Приступаємо до діла. (набирає голосно повітря і дме щосили.)

(Солом'яна хатка зникає. Поросля верещить і поки Вовк радіє, зникає з криком „На допомогу!” в дерев'яній хатинці брата. Вовк розгублено оглядається, чує потилицю, заглядає до дерев'яної хатинки)

Вовк: Чи ти ба?! Втік сніданок!

(знову дме щодуху, але хатинка стоїть. Питає у дітей-глядачів:
„Що робити? Хатинку завалити?” Якщо кажуть, що ні, то говорить: „Ви таке радите, що і на вуха не налазить.” Добре тисне, б'є кулаками і хатинка зникає. Порослята бігають, хрюкають, кричать: „Допоможіть! Порятуй нас, братику!” Стукають до брата і зникають в хатинці. Вони тремтять і все йому розповідають.)

Вовк (обнюхує хатинку: Ось і знов невдача. Це отой накаркав!

(показує лапою на ведучого. А у глядачів питає):

Хатинку завалити? – ні? Знов таке говорите? Ладно, не буду валити, бо вона міцна. Залізу через димар.

(Вовк лізе на дах, але тут з'являється колобок.)

колобок: Пане Вовче! Що ви там робите?

Вовк: Та ось дах ремонтую. І тут тук, і там тук!

Колобок: Злазь, Вовче! Мене поросятка викликали по мобільному телефону. І ти мене не проведеш! (до дітей): Правда, діти?

(Колобок з Вовком зникають, а порослята виходять з хатки і хрюкають від радості. Усі актори виходять на сцену.)

Порослята:

1 – справжня дружба всіх вас порятуює.

2 – буде дах над головою, їжа на столі.

3 – друзі, не сваріться між собою!

Ведуча: Ви ж побачили пригоди кабанів?

Всі вклоняються і виходять.

Рукавичка

Українська народна казка

(Віршована обробка для лялькового театру Котенко С.М.)

Ведучий: День був зимний і погожий

Дід з Рябком йшов на сторожу

Задивився дід на зайця

Й рукавиця впала з пальців.

Ведучий: Тишком-нишком у ліску

бігла мишка по сніжку .

(Мишка співає) :

Пі-пі-пі ,пі-пі-пі. Було б добре у норі.

Але нірки я не маю.

Через те і замерзаю.

Як би літо це було – ху-ху – /

Не було б так холодно. / 2 р

Мишка (зраділа) :

Що я бачу – рукавичка –

Не кожух , але й не спичка.

Пі-пі-пі, пі-пі-пі.

Було б добре жити у такій норі.

З рукавички буде гарна хатка.

В ній зігрію хвостика і лапки.

Принесу зернят пшениці.

Буду, дітки, жити в рукавичці.

Ведучий: Аж ось вже стрибає і жабка.

Згубила десь зимову шапку.

Жабка: Ква-ква-ква. Холодно! Біда!

Я б теж хотіла теплу хатку,
Лягти в куточку на канапку,
Газетку свіжу почитать. /
От тільки хатку де узять ?/ 2р

Жабка (благає) :

Хто в рукавичці цій живе?
Впустіть ква-ква погрітися мене!

Ведучий: Пропищала мишка сіра:

Мишка: Я в домі не сиджу без діла.

Якщо ти добра трудівниця,
То твій дім – теж ця рукавиця.

Ведучий: І чемно двері відчинила,

І жабку грітись запросила.
(ховається в рукавиці).
І подружились мишка й жабка.
Тепер у них є тепла хатка.

Ведучий: А під вечір темним лісом

Зайчик утікав від лиса
Білий зайчик , білий сніг.
Хто б його помітить зміг ?
Якби не ті тремтячі вуха ..
Зупинився на хвилинку –
Теж примітив він хатинку.

Зайчик: (Співає)

Рукавичка – теплий дім.

Поселюся я у нім.

Відігрію вушка, лапки

На печі у мишки й жабки.

Гей впустіть мене в хатинку.

Посмакуємо морквинку!

А то вовчик дожене ... –

(говорить) : може з'їсти він мене .

(ховається в рукавичку)

Ведучий: Так живуть вони у трьох,

На млинці товчуть горох.

Не нудьгує рукавичка,

Раптом йде руда лисичка.

(Крадькома іде лисичка).

Лисичка: Що за дивна рукавичка?

Ведучий: Придивляється лисичка.

Лисичка: Заночую я у ній –

В рукавичці чарівній.

Гей, впустіть мене в хатинку,

Ляжу спати на перинку.

(Стукає у двері).

Ведучий: А звірята тій лисичці.

Звірі: (з рукавички).

Дуже тісно в рукавичці!

Лисичка: Я скраєчку примощуся,
Хвостиком я обгорнуся.
Прийміть сирітку у сестрички
В усьому лісі кращої нема лисички!

Ведучий: Помогли рудій лисичці,
Тісно стало в рукавичці!
А як тепло звірям в ній!
Не страшні їм ні мороз, ні заметіль,

(Чується стук).

Знову стукають в дверцята,
Полякалися звірята .

(З'являється вовк).

Вовк(Співає): Ох, як же холодно мені!
Не їв, не пив уже три дні!
Замерз вже носик й права лапка.

(Хукає на неї).

Гей, рукавичка, ти, чи шапка *(стукає)*
Впустіть мене, лісові звірятка !

Звірята: Ми б тебе і раді вже впустити,
Так тобі тут ніде й лапки примостити.
Бо бач, в нашій рукавиці
Ніде впасти й волосинці.

Ведучий: Та все ж вовчика впустили.
Чаєм з м'яти напоїли.

Воно, звичайно, вовк – є вовк
Але і з нього буде в рукавичці толк.

Ведучий: В цей час ведмідь-набрід
Ішов шукать собі барліг.
Аж бачить:

Ведмідь: Хо – Тепла рукавичка?!
(дивується, заглядає).

І звірів повна там світличка.
Гей, пустіть заночувати!
Буду з вами зимувати!

Ведучий: А звірята з рукавички:

Звірята: Ти, ведмідь, облиш ці звички,
Бачиш, тісно в нас ні вроку.
В рукавичці ти не зробиш тут і кроку.

Ведмідь: Ну, будь ласка, хоч погріти носик.
Бачите я зовсім босий!

Ведучий: Зжалілись звірята і впустили.
Чаєм з медом Мішу напоїли.
І живуть тепер там три сестрички:
Мишка, Жабка і Лисичка.
Зайчик, Вовчик і Ведмідь
Теж побраталися як слід.
Не сидять вони без діла
Трудяться звірята вміло:

(На сцену по одному зі своїми словами виходять актори з персонажами)

Мишка: Мишка топить у печі

Й випікає калачі.

Жабка: Жабка ходить по водицю.

Зайчик: Зайчик прибира світлицю.

Вовк: Носить хмиз із лісу вовк,

Ведмідь: А ведмідь товче горох.

Лисиця: А лисичка всім на ніжки

В'яже на зиму панчішки.

Ведучий: Рукавичка – світлий дім.

Звірі разом :

Тепло й затишно у нім !

(уходять під музику)

Пан Коцький

Українська народна казка

(віршована обробка Котенко С.М. для лялькового театру)

(10 хвилин)

На лісовій галявині жалібно співає кіт

Кіт : Ось , друзі , ба !

Ви бачите кота,

Старого Мурчика-базіку,

Якому вже ,

Вже, друзі, буде два,

Вже буде двадцять літ одвіку.

І зір не той,

І хвостик поріділий,

І вушко вже зовсім недочува.

І я скажу, скажу вам, це не діло.

Мабуть, мені старому Муркотилу – мяу,

В оцьому лісі на старість пропадять.

(говорить) : Ох, горе мені, горемищі,

Біда мені, старій киці:

Ні молочка тобі тут у жбаночку,

Ні сметанки у горняточку,

Ні печі тут теплої,

Ні мишки під лавкою.

Закурликати пісеньки рідненької

Та й втертися лапкою м'якенькою

Мур – мур – мур.(зникає)

(По лісу йде лисиця – крутить хвостом і співає) : Я лисиця , я сестриця .

І сумувати мені не годиться .

У мене хвостик – гордість і краса.

Я – рудо хвоста „ Міс Ліса” .

(Говорить до дітей) :

Колобочка я вже з’їла,

Півничком закусила,

Курочку, що несе золоті яєчка,

Собі пригледіла.

Піду, поласую домашньою ковбаскою.

(Бачить kota і говорить до дітей):

Ой, хто це?

Що це, дітки, бачу я?

Невже це котик ходить тут півдня?

(Кахикає Кгу – кгу – кгу

І говорить до kota):

Ви вже вибачте, що Вас займаю.

Хто такий і звідки?

Вас не знаю.

Кіт (гордовито і мрійливо):

Я оце блукаю,

Неначе бременський музика.

На сопілці добре граю

Якщо хтось поруч замурилка.

Роблю жонглером на пів-ставки

І акробатом залюбки,

І фокуси я мітко ставлю,

Якщо поїсти щось даси.

Лисиця : А що ж ти будеш за один?

Як величати тебе треба?

Кіт (гордовито):

Мене Пан Коцький звать завжди.

Ну, а для тебе, люба, просто Муркотило.

Лисиця :

А я – Лисичка „ Міс краса”,

Та можеш просто звать – Ліса,

Або Алісой прозивати.

Ходім, Коточок мій, до хати.

Тебе я нагодую смачно,

Постельку м’яко настелю.

Сідай ось тут.

Я гостям вдячна.

Сама вечерю принесу.

(До всіх говорить радісно і гордо):

Ви бачили ? Якого друга я зустріла ?

Тепер я в лісі житиму вже сміло .

Хвостом крутитиму я вправо , вліво .

Такі діла я закручу на диво !

(Пішла співаючи : Я лисиця , я сестриця ...)

(З’являється переляканий Заєць з морквою)

Заєць (співає) :

Я живу у лісі, сіромаха,

Боюсь лисицю, вовка і комаху.

Сіре вушко, довга лапка, куций хвіст –

Цілий день ганяв по лісу навприсіст.

Щоб обідом для Лисички я не став –

Я морквинку на сніданок їй дістав .

І оце тепер морквиночку несу,

Щоб задобрити Алісочку – лісу.

(З'являється наспівуючи Лисиця)

Лисиця: Привіт, Сіромашко.

Куди ти ідеш?

Кому вітамінну морквинку несеш?

Заєць (тремтячи):

Я до тебе в гості йду.

Тобі гостинець я несу.

Їж морквину і капусту –

Не чіпай зайців і гуску.

Їж бадиллячко смачне.

Не чіпай тільки мене.

(Його весь час трусить)

Лисиця (хитро):

Що ти, що ти, любий Зайчик!

В мене й думки не було ...

(В сторону до дітей):

В животі щось підвело ...

(Зайчику):

Не ходи гостить до мене!

Та всім в лісі накажи:

Є у мене Муркотило –

Пан приїжджий , з дальніх міст.

Хвіст сріблястий, куций ніс.

А як пісню заведе –

Все навкруг від страху вмре.

Зайчик (перелякано):

Що ж робити нам, звірятам,

Як задобрити його?

Лисиця : Полюбляє мій Пан Коцький

Поїсти смачненько.

Отож, стіл йому наготуйте

І ховайтесь хутенько!

А я його приведу

І від імені всіх звірів

Його задобрю – пригощу.

(Йдучи , говорить хитрувато):

Прийдемо разом вечірком

До сосни, що над ярком. *(Зникає)*

Зайчик: От діла! Такі дива!

Що ж робити? Куди бігти?

Мабуть, крикнуть навкруги,

Щоб позбігались звірі всі?!

*(Верещить щодуху і по черзі , захекавшись ,
збігаються всі звірі)*

Ведмідь: Що з тобою, Зайчик мій,

Чом кричиш, мов сам не свій?

Чи морквину з'їв несвіжу?

Чи отруєну кимсь їжу?

Чи тобі наснилось щось?

Розкажи, що наверзлось!

Ти мене так налякав,

Що я кинув з медом жбан!

Кабан: А я до тебе так спішив,

Що навіть ікло десь одбив.
І вушко обідрав гіллякою , –
Мене зробив ти перелякою!

Вовк: Ой! Що тут сталось, браття? Гвалт!
Чи хто знущається на жарт?
Я спав під деревом старим.
Мене той крик страшний збудив!
Тепер я більше не засну (плаче)
Мабуть, вже з лісу дремену...

Зайчик (Тужить) :

Ой, браття, звірі,
Що стряслось!
В лисички звір страшний у хаті.
Такий вусатий і кудлатий,
Ще й голосистий, волохатий!
Нам стіл наказує заслати,
Щоб там було і м'ясо, й пиво,
Заморські яства й інші дива.
Що, друзі, будемо робити
Мабуть, нам шкіри не зносити? *(плаче)*

Ведмідь: Ну що поробиш тут? Гайда!
Накриєм стіл для „ дикуна”!

(Всі разом розходяться.

На галявині з'являється сосна, кущі, стіл)

Заєць: Я капуста очку смачненьку
Вирвав у садку хутенько.
Сам би їв – така смачна!

(Кладе її на стіл)

Так годувати треба нам Кота.

Вовк (несе мішок) :

Гість заморський ! От дива !

Мені болить вже голова !

Дістав я м'яса , сала –

Вже на село змотався пішодрала .

Аби лисичці догодить ,

Готовий у Кота прислугою ходить .

Кабан: Оце на старості мені,

Та ще і при каліцтві

Доводиться шукать, Свині,

Горіхів й жолудів при свічці.

І вся моя рідня свиняча

Попрацювала, ох, добряче.

Тому катюзі – Муркотилу

Сметани, молочка і сиру наносили!

Заєць: Обід сподобається Пану.

Ми заведе з ним дружбу славно!

Тепер ховаймося мерщій

(Всі забігали в пошуках схованки)

Заєць: Ведмідь, на дереві сиди,

Неначе в рот набрав води!

Кабане, ляж під стіл, не ворущися,

Неначе миша причаїся!

А ми з Вовком, мов два зайці,

Засядемо он в ті кущі.

(Всі поховалися. З'являється Кіт, злазить на стіл і співає)

Кіт : Мау – мау – мау.

М'ясо є і сало.

Молочком із жбаника

Зап'ю цього кабанчика.

Потім вусик оближу –

Свою пісню заведу.

Мау – мау – мау.

Аби щодня вечерю таку саму.

Заєць (Вовку) : Чуєш, Вовче – брате,

Пора тікати до хати,

Бо, бач, йому все мало –

Ще покуштує й наше м'ясо-сало.

(Дзижчить комар і кусає Кабана)

Кабан (жалібно):

І так нестерпно вже свербить.

Почухать хвостик одну мить

(Чухається так , що аж стіл двигтить)

Кіт : Чи мені чується, чи ні ?

Пищить десь мишка у норі.

Ця нірка ніби під столом. М'яу !

(кидається на Кабана)

Кабан : Ой, звірі, друзі, кві – ківі !

Не жити, мабуть, вже мені !

Кіт (злякався, лізе на сосну):

Мяу, Мяу.

Ведмідь : Немає порятунку і мені!

Не втримаюсь на тонкому гіллі.

(Ведмідь падає на куш)

Заєць і Вовк (кричать разом) :

Тікаймо, друзі, з'їсть і нас!

(З'являється Лисичка)

Лисиця : Хоч і малий Пан Коцький,

А звірів настрахав усіх.

Тож , шануватимуть його,

Й мене – царицю всіх лісів.

Тепер ми разом будем в лісі панувати,

А звірі будуть нам вечерю готувати.

Хай Вам усім отак поталанить

Такого Котика у друзях вози міть.

(Всі актори виходять з-за ширми, тримаючи своїх ляльок і говорять слова):

Кіт: Бува Пан Коцький і в житті.

Лисиця : Лисичка – теж жива особа.

РАЗОМ: Тож просимо, уважні будьте всі!

Заєць: Не вірте Зайцю!

Вовк: А друзів вибираючи,

РАЗОМ: Дивіться „в оба”!

Література

1. Белоконова Т. Играем с куклой (фольклорный театр) // Музыка в школе. – №1.-1990. – С. 53.
2. Бронников А.А. Театральные световые эффекты. М.: Искусство, 1962 – 99 с.
3. Гончаренко С.У. Методика як наука. – Хмельницький: Вид-во ХГПК, 2000. – 30с.
4. Губаренко І. Дискусія Леся Курбаса: На межі тисячоліть // Кіно-театр.- 2001.- №6.- С. 34-35.
5. Духовская Е.В. В свете «Волшебной лампы» // Искусство. – № 8 (296); 16-30 апреля. – 2004. – С. 6.
6. Искусство и школа: Кн. для учителя / сост. А.К. Василевский. – М.: Просвещение, 1981. – 288 с.
7. Каменский Я.А. Избранные педагогические сочинения. – М.: Педагогика, 1982. – Т.2 – С. 140.
8. Козюренко Ю.И. Звуковое оформление спектакля, М. “Сов.Россия”, 1972. – 112с. (Б-ка “ В помощь художественной самодеятельности ”)
9. Козюренко Ю.И. Звукозапись в оформлении спектакля. М., “Сов. Россия”, 1973 – 72с. (Б-чка “В помощь художественной самодеятельности”).
10. Козюренко Ю.И. Музыкальное оформление спектакля. – М.: Сов. Россия, 1979. – 128 с. – (Б-ка «В помощь художественной самодеятельности» №10)
11. Кравець М.С., Семашко О.М., Піча В.М. та ін. Культурологія: навч. посібн. для студентів вищих навчальних закладів I-III рівня акредитації // За заг. ред. В.М.Пічі – Львів: “Магнолія плюс”, 2003. – 235 с.
12. Львов Н. Грим и образ. – М.: Профиздат ВЦСПС. – 1960. – 55 с. с ил.
13. Максимов В. Гордон Крег // Искусство. – № 11, 1-15 июня. – 2004. – С. 12-14.
14. Ольхович Е.М. (составитель) Музыка в драматическом театре: Сб. статей // «Музыка», 1976. – 87с.
15. Театр у школі: Кн. для вчителя / Упор. Н.Є.Миропольська. – К.: Рад. шк., 1990. – 155 с.
16. Шильгави В.П. Начнем с игры: Для руководителей детских коллективов театральной самодеятельности. – М.: Просвещение, 1980. – 79 с., ил.
17. Шухмина Т.М. Грим. Изд. 2-е переработанное и дополнено. – М.: Гос. изд. культ. просветительной литературы, 1956. – 79 с., ил.

Навчально-методичне видання

Єрих
Лариса Володимирівна

завідувач відділу виховної роботи та позашкільної освіти,
методист образотворчого мистецтва
Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти,

Методичний посібник

Підписано до друку 12.11.2005 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Умовно-друк. арк. 1,25 Наклад 100

ІВВ Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.
40007, Суми, вул. Римського-Корсакова, 5